

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนในระดับต่างๆผลที่ได้จากการประเมินเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการปรับปรุงหลักสูตร การแนะนำ แบบเรียน วิธีสอนการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนทราบว่าตนเองเก่งอ่อนในเรื่องใดบ้างโดยทั่วไปแล้วการประเมินผลการเรียนการสอนที่กระทำกันอยู่มี 2 แบบคือ การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) การประเมินผลความก้าวหน้าเป็นการประเมินระหว่างทำการสอนในแต่ละหน่วยการเรียน เพื่อวัดระดับความรอบรู้ (Master) และค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนนอกจากนี้ยังเป็นการประเมินดูข้อบกพร่องในการสอนอันเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะกับสภาพของผู้เรียน ส่วนการประเมินผลรวมสรุปเป็นการประเมินครั้งละหลาย ๆ หน่วยการเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนนั้นแล้วเพื่อตัดสินการเรี้นรู้ว่ารอบรู้ในวิชานั้นหรือไม่

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษาว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผลการเรียนเพื่อพิจารณาให้นักเรียนเลื่อนชั้นได้ ไว้ในหมวด 3 ข้อ 15 คือมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ของแต่ละจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ผลการเรียนปลายปีแต่ละกลุ่มประสบการณ์ตั้งแต่ระดับ 1 ขึ้นไป (กรมวิชาการ, 2533)

การวัดและประเมินผล การเรียน ในชั้นเรียนปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญที่คะแนน การสอบปลายปีซึ่งได้จากการสอบภาคปฏิบัติและภาคความรู้แล้วสรุปคะแนนออกมาเป็นเกรด พบว่ามีการประเมินผลที่เน้นด้านพุทธิพิสัย โดยเฉพาะความรู้ความจำมากเกินไป เทคนิควิธีการ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลยังไม่ตรงต่อสภาพความเป็นจริง ครูมักใช้ข้อสอบแบบ ปรนัยสอบวัดความรู้ความสามารถของนักเรียน ครูยังให้ความสำคัญต่อการสอบกลางภาคและ ปลายภาคมากเกินไป โดยนำผลการสอบดังกล่าวมาใช้ในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน(กรมวิชา การ, 2539 เอกสารหมายเลข 1)

และยังมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากถึงข้อบกพร่องของการจัดการศึกษา ที่นักเรียน นักศึกษามีความรู้อย่างผิวเผิน ขาดความสามารถทางกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และการสังเคราะห์ที่ลึกซึ้ง รวมทั้งขาดความสามารถทางการใช้ภาษาเพื่อประมวลข้อมูล(กรมวิชาการ, 2539)จากการสำรวจแบบทดสอบและปัญหาทางการทดสอบการวัดและประเมินทางการศึกษาปรากฏผลว่า กระบวนการวัดและประเมินมีจุดอ่อนซึ่งมีข้อบกพร่องสองประเด็นคือ ยังสร้างข้อสอบไม่ถูก และยังใช้ข้อสอบไม่เป็น จุดอ่อนทั้ง 2 ข้อนี้ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยเป็นอย่างยิ่ง (เอนก พ. อนุถนบุตร, 2522:10-15)และยังพบปัญหาที่เกี่ยวข้องทางการประเมินอีกหลายประการ เช่น บุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินผลมีจำนวนจำกัด ผู้ประเมินขาดความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ระบบวิธีการวัดผลการเรียนการสอนยังไม่แน่นอน ครูยังวัดและประเมินผลแบบเก่า เป็นต้น (สมประสงค์ ปิ่นจินดา, 2526: 134-136)

ตามหลักการแล้วการแก้ไขข้อบกพร่องและการพัฒนาของผู้เรียนเป็นเรื่องที่ควรฝึกหัดให้เรียนและให้ปฏิบัติจริงได้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะมาแก้ไขในช่วงการสอบวัดผลในขั้นสุดท้ายของการสอบปลายปี

จากสภาพปัญหาดังกล่าวหลายฝ่ายเห็นว่า มีสาเหตุมาจากการที่ครูผู้สอนนิยมใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ(Multiple Choices) ในการวัดผลประเมินผลทุกระดับ ทั้งในระหว่างการเรียนการสอน การประเมินการผ่านจุดประสงค์ การสอบระหว่างภาค และการสอบปลายภาคเพื่อตัดสินผลการเรียน นอกจากนี้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งในระดับมหาวิทยาลัยเช่นกัน ทำให้ครูบางส่วนมุ่งสอนและฝึกฝนให้นักเรียนคุ้นเคยกับข้อสอบแบบเลือกตอบ เพื่อให้ นักเรียนสอบได้เท่านั้นอันเป็นการทำลายคุณค่าทางการศึกษา รวมทั้งไม่พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่าข้อสอบแบบเลือกตอบแม้จะมีข้อดีหลายประการ อาทิเช่นสามารถวัดได้ครอบคลุม เนื้อหาสาระที่เรียน ตรวจสอบให้คะแนนได้ง่าย เหมาะสำหรับการสอบวัดคนหมู่มาก แต่ก็มีข้อจำกัดคือ สามารถวัดได้เฉพาะความรู้พื้นฐาน และการที่มีคำตอบให้นักเรียนเลือกตอบจะเป็นการจำกัดโอกาสผู้สอบที่จะแสดงความคิดเห็น(สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2539:2)

นอกจากนี้ยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับธรรมชาติของเนื้อหาข้อสอบแบบเลือกตอบ ที่มุ่งวัดแต่เฉพาะทักษะพื้นฐาน ทักษะที่สังเกตเห็นโดยตรงและทักษะทั่วไปจนมองข้ามความคิดขั้นสูง ความคิดซับซ้อน และวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นการใช้แบบทดสอบ เลือกตอบเพียงอย่างเดียวให้ได้ผลสอดคล้องกับการเรียนการสอนแนวใหม่ และให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง จึงมีข้อจำกัดสูงมาก จนเกิดความไม่มั่นใจต่อคะแนนที่สอบได้ว่าจะมีความหมายที่แท้จริง ความต้องการ(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2538)

และยังไม่สามารถวัดความก้าวหน้าและผลผลิตที่ซับซ้อนที่เกิดกับผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน การประเมินผลแบบเดิมก่อให้เกิดความเฉื่อยชา แยกเนื้อหาความรู้เป็นส่วนย่อย ๆ และส่วนมากเน้นความจำมากกว่าความคิดขั้นสูงและการนำไปใช้(ปฏิพัทธ์ สุวรรณศรี, 2539)การวัดพฤติกรรมย่อย ๆ หรือกลุ่มของพฤติกรรมในลักษณะของ item specification นั้นไม่อาจสรุปได้ว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้ ปัญหาของการตีความหมายของคะแนนจากแบบทดสอบ (ซึ่งส่วนมากเป็นแบบปรนัย) ไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติงาน เกิดปัญหาด้านความเที่ยงตรงตามสภาพ(Concurrent Validity)(ส.วาสนา ปาวาสพคุณ, 2537 :1)

ด้วยเหตุนี้เองจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบและหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมในการประเมินผล โดยต้องเปิดโอกาสและเอื้อต่อการแสดงความสามารถของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ผลการประเมินความสามารถแต่ละด้าน และคุณลักษณะนิสัยแต่ละลักษณะของนักเรียนจึงต้องมีช่วงความแตกต่างกันกว้างมากและควรสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญทางการศึกษา และความคงทนอยู่นานได้ดีกว่าการประเมินรูปแบบเก่า ดังนั้นการประเมินรูปแบบใหม่ควรมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เน้นให้นักเรียนตอบด้วยการแสดง สร้างสรรค์ ผิดิต หรือทำงาน
2. ดึงเอาความคิดขั้นสูง ความคิดซับซ้อน และทักษะการแก้ปัญหาออกมาได้
3. ใช้งานที่เป็นผลจากการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน
4. กระตุ้นให้เกิดการประยุกต์ใช้ของความเป็นจริง
5. ใช้คนตรวจให้คะแนนโดยใช้ดุลพินิจประกอบการตัดสิน
6. ครูจำเป็นต้องรู้ทั้งวิธีการสอนและการประเมินรูปแบบใหม่

ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเสนอนวัตกรรมทางการประเมินรูปแบบอื่น ๆ มาเสริมเพิ่มเติม เพื่อให้การประเมินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นวิธีการประเมินรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจได้แก่การประเมินจากพอร์ตโฟลิโอ (Portfolio Assessment) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินโดยใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Assessment) (บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. 2538 : 59-66)แต่ละวิธีที่กล่าวนี้ล้วนเป็นวิธีที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง นักเรียนเป็นผู้สร้างผลงานจึงเป็นวิธีที่จะช่วยค้นหาความสามารถ ความก้าวหน้าของนักเรียน และใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนได้ ในที่นี้จะกล่าวถึงแนวทางการประเมินผลจากพอร์ตโฟลิโอ (Portfolios) ของนักเรียน

การประเมินผลจาก พอร์ตโฟลิโอ เป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลการเรียน ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ในวิชาต่าง ๆ

ซึ่งการประเมินผลโดยวิธีการดั้งเดิม โดยเฉพาะ การวัดด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะวัดความสามารถ และคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นได้ วิธีการประเมินผลโดยใช้พอร์คโฟลีโอเป็นการประเมินเชิงบวก เพื่อค้นหาความสามารถ ความก้าวหน้าของผู้เรียนรวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็มตามศักยภาพ เป็นวิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในการประเมินผลความก้าวหน้าเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) รวมทั้งสามารถใช้ในการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) ในสถานการณ์การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และนักเรียนเป็นผู้สร้างงาน และสร้างความรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ(สำนักงานการประอมศึกษาจังหวัดกระบี่, 2538)

พอร์คโฟลีโอ ความหมายตาม Advanced Learner's Dictionary of Current English คือ กระเป่า (ปกติทำด้วยหนังสัตว์) สำหรับเก็บกระดาษ เอกสาร ภาพวาด (Oosterhof, 1994)

อาร์เทอร์(Arter,1990)ได้พูดถึงการใช้พอร์คโฟลีโอสำหรับการสอนและการประเมินผลว่าเป็นพอร์คโฟลีโองานของนักเรียนตามวัตถุประสงค์

พอร์คโฟลีโอเป็นแหล่งที่บรรจุรวบรวมหลักฐานที่แสดงถึง ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพัฒนาการของนักเรียนที่เรียนรู้อะดอด ในขณะที่คะแนนจากการสอบด้วยข้อสอบเป็นเพียงการเก็บข้อมูลเล็กน้อยที่เกิดขึ้นในวันที่จัดสอบเท่านั้น แต่พอร์คโฟลีโอจะแสดงถึงความสามารถของนักเรียนในเวลาที่ผ่านไปโดยตลอด(กรมวิชาการ, 2539)

พอร์คโฟลีโอ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการประเมินผลผลิตที่นักเรียนได้รวบรวมและจัดระบบข้อมูลเก็บไว้ในพอร์คโฟลีโอ พอร์คโฟลีโอช่วยให้มีความมีความยืดหยุ่นในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการเนื้อหาสาระในวิชาต่าง ๆ พอร์คโฟลีโอเป็นการเก็บรวบรวมงานอย่างมีจุดประสงค์แสดงให้เห็นถึงความสามารถ กระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (ปฏิพัทธ์ สุวรรณพร, 2539)

ดังนั้นการประเมินจากพอร์คโฟลีโอ ก็คือการประเมินความสำเร็จของนักเรียนจากผลงานที่เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุด หรืองานที่แสดงความก้าวหน้าที่นักเรียนเก็บสะสมในแฟ้ม/สมุด/กล่อง หรือ กระเป๋าแล้วแต่ลักษณะของงาน ซึ่งอาจจะมีหนึ่งชิ้นหรือมากกว่า ที่เพียงพอที่จะแสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเรื่องที่มอบหมาย จุดประสงค์หรือเรื่องนั้น ๆ หรือวิชานั้น .

ข้อแตกต่างของการประเมินโดยใช้พอร์ตโฟลิโอกับวิธีการประเมินผลแบบเดิม

การประเมินแบบพอร์ตโฟลิโอสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา *learning by doing* ของ John Dewey และสอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วย โดยมีความเชื่อว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างดี จากการสร้างความรู้และเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ตามสภาพความเป็นจริง (Real Situation Learning) มีใจเรียนในสภาพสมมุติซึ่งนิยมกันในอดีต และปัจจุบัน

การประเมินจากพอร์ตโฟลิโอ (Portfolio Assessment) เป็นการประเมินการจัดการกิจกรรม การเรียนที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อนักเรียนเอง และเป็นการประเมินผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเพื่อหลีกเลี่ยงการสอบด้วยข้อสอบที่มีการดำเนินการสอบอย่างมีระบบ แต่ก็ยังตอบไม่ได้ว่าผลการสอบจะอ้างอิงถึงทักษะหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้การสังเกตการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การอธิบายการแก้ปัญหา และพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีเกณฑ์ระดับการประเมินอย่างชัดเจน เพื่อจะนำมาสรุปให้เห็นการพัฒนา (จรัญ คำยัง, 2538 : 7) และเป็นการประเมินผลจากรายงานหรือหลักฐานการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนในขณะที่เรียน เช่น การบันทึกการปฏิบัติงาน (ส.วาสนา ปวาดพฤษ, 2537)

การประเมินผลแบบเดิมหรือการประเมินผลที่ไม่ใช่พอร์ตโฟลิโอ เป็นการประเมินผลที่ใช้แบบทดสอบหลังจากมีการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การนำพอร์ตโฟลิโอเข้ามาใช้ในการประเมินผลนั้นมีมานานแล้วที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1987 กรมการศึกษาของรัฐแคลิฟอร์เนีย ด้วยความร่วมมือของกลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ ได้มีการประชุมสัมมนาเพื่อชี้ถึงปัญหาต่าง ๆ ของมาตรฐานในการประเมินผล และได้เสนอทางเลือกในการประเมิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทางปฏิบัติ (Performance) ของนักเรียนโดยตรง ซึ่งเรียกว่า การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินนักเรียน ต่อมาในปี ค.ศ. 1991 ได้เริ่มดำเนินการทดลองโดยการทำวิจัยนำร่อง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายคือ 1. เพื่อทำการวิจัยและวิเคราะห์การปฏิบัติการประเมินผลเพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การประเมิน (Assessment Strategies) 2. เพื่อพัฒนาการทดสอบภาคสนามและหาความเที่ยงตรงของทางเลือกใหม่ในการประเมิน 3. เพื่อเสนอข้อมูลต่าง ๆ ของการประเมินผลต่อนักการศึกษาและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ที่ร่วมรัฐแคลิฟอร์เนีย

โดยกำหนดสถานที่ทำการวิจัย (Pilot Project Sites) 10 แห่งทางแคลิฟอร์เนียเหนือ และ 12 แห่งทางแคลิฟอร์เนียใต้ ผลจากการทดลองเกิดผลกระทบต่อนักเรียน คือ เมื่อนักเรียนได้ประเมินตนเองและเขาสามารถระบุคุณลักษณะของนักอ่านที่ดี ซึ่งนักเรียนได้นำเสนอต่อผู้ปกครอง

และกำหนดเป้าหมายในอนาคตของเขา นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการเป็นผู้ให้ นักเรียนกลายมาเป็นผู้ผลิตข้อมูล ไม่ใช่ผู้รับข้อมูลอย่างเดียว มีการยอมรับเสริม(Recommendation) น้อยลง ผลกระทบต่อครู ทำให้ครูเรียนรู้ภาพรวมของภาษา และการประเมิน ทำให้ครูมีมุมมองในทางบวกเกี่ยวกับการปฏิบัติได้ถูกต้อง ครูนำนักเรียนไปสู่การตัดสินใจเลือกสิ่งที่เขาต้องการจะเรียนเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้นกว่าการที่คิดว่าทำตามหน้าที่ พัฒนาความสามารถในการสังเกตและสามารถสะท้อนสิ่งที่นักเรียนแสดงออกได้ ผลกระทบต่อโรงเรียน คือทำให้เกิดการเรียนรู้ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งใบงาน (Work Sheet) ไปบ้านนักเรียนทุก ๆ วัน สรุปผลจากการทดลอง CAP (California Assessment Program) ยอมรับการปฏิบัติโดยเน้นการเขียน (Performance Based Writing) เรื่องของภาษาและการประเมินคณิตศาสตร์ซึ่งจะนำไปขยายผลต่อทุก ๆ กลุ่มวิชา (Cradler, 1991)

สำหรับการนำพอร์ตโฟลิโอมาใช้ในประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำรูปแบบการประเมินผลด้วยวิธีการนี้มาทำการทดลองใช้แล้วที่จังหวัดกระบี่ โดย ชัยพดุมภ์ เจริญรักษ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ร่วมกับโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดกระบี่ เป้าหมายของการทำวิจัย เพื่อให้ได้รูปแบบของการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ ในการทำการทดลองนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติ(Action Research)แบบมีส่วนร่วมในวิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4ของ โรงเรียนบ้านห้วยคลอง จำนวน 1 ห้องเรียนและ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านดั่งชั้น โรงเรียนบ้านเขาหิน โรงเรียนบ้านบางเจริญ โรงเรียนวัดบ้านเหลียว โรงเรียนบ้านทุ่งครก โรงเรียนบ้านศาลาด่าน และโรงเรียนบ้านสังกะอู้ โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ใช้เวลาทำการทดลอง 1 ภาคการศึกษา ผลจากการทดลองใช้การประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ พบว่า

1. ผลจากการใช้รูปแบบ การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอสามารถนำมาใช้ในการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในเอกสารการเรียนรู้ที่กำหนดในเอกสาร ป. 02 ได้ และสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนภาคปฏิบัติเรื่องการเขียนของการสอบปลายภาคและปลายปีได้อีกด้วย

2. ผลต่อผู้สอน ผู้สอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น สอนเน้นกระบวนการกลุ่ม สอนเน้นกระบวนการจัดการ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด เนื้อหาในรายจุดประสงค์การเรียนรู้ เกณฑ์ ตัวอย่างชี้ในการประเมิน การประเมินผล การเลือกชิ้นงาน การวางแผนการ แสดงผลงาน

3. ผดต่อผู้เรียน ผู้เรียนมีทักษะในการคิดสูงขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เช่น การถามคุณครู เพื่อน ผู้เรียน หรือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารมากขึ้น มีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่, 2539)

เนื่องจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอที่ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ศึกษาในเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ร่วมกับโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดกระบี่ คำเนินการนั้นเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ(Action Research) แบบมีส่วนร่วม ไม่มีการควบคุมตัวแปร ไม่มีการสอบก่อนสอน แต่มีทดสอบเป็นระยะ ๆ ทำการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 มีขั้นตอนในการประเมิน 7 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ 2. ขั้นการรวบรวม 3. ขั้นการเลือก 4. ขั้นการสะท้อนความคิด 5. ขั้นการตรวจสอบผลงาน 6. ขั้นประเมินผลงาน 7. ขั้นการร่วมชื่นชมความสำเร็จ งานวิจัยดังกล่าว เป็นการวิจัยที่มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงงานที่กำลังดำเนินการอยู่ซึ่งผลการวิจัยอาจจะเกิดประโยชน์เฉพาะต่อปัญหานั้นในเวลานั้นเท่านั้นอาจไม่เกิดประโยชน์ต่อปัญหาอื่นได้ ส่วนการทำการศึกษาทดลองที่มทรบุรี แคลิฟอร์เนียเป็นการวิจัยนำร่องมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การประเมิน (Assessment Strategies) พัฒนาการทดสอบภาคสนาม หาความเที่ยงตรงของทางเลือกใหม่ในการประเมิน ผลการวิจัยที่ได้อาจจะไม่เหมาะสมนำมาใช้ในประเทศไทย เพราะว่าวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อมต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอมาทดลองใช้เพื่อที่จะหาข้อค้นพบที่แท้จริงถูกต้องพร้อมกับต้องการทราบว่า การประเมินโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ และการประเมินที่ไม่ใช่พอร์ตโฟลิโอ วิธีการใดจะมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน สาเหตุที่กำหนดวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาใช้ในการดำเนินการนั้น จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารการประเมินสภาพจริง จะเน้นการเรียนรู้ โดยยึดการแก้ปัญหา (Problem -based Learning) ซึ่งถือว่าเป็นความคิดที่ซับซ้อน เป็นสภาพจริง ภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน เป็นวิชาที่สะท้อนให้เห็นการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงของเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี

สำหรับระดับชั้นนั้นกำหนดให้เป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเหตุผลที่ว่า คำอธิบายในหลักสูตรของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 เป็นคำอธิบายรายวิชาเดียวกัน จึงนับได้ว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก็เป็นเนื้อหาที่สมบูรณ์เพียงพอ สำหรับหลักสูตรประถมศึกษาแต่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมการเรียนจะเป็นการทบทวนเนื้อหาที่สำคัญ และมีกิจกรรมเสริมโดยมุ่งการศึกษาต่อเป็นสำคัญ ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง(Experimental Research) เป็นการศึกษาผลที่ได้จากการประเมินโดยใช้พอร์ตโฟลิโอและไม่ใช้พอร์ตโฟลิโอ มีการควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรในวิชาภาษาไทย มี

ขั้นตอนในการประเมิน 6 ขั้นตอน 1.) ขั้นตอนกำหนดจุดประสงค์ 2.) ขั้นตอนรวบรวม 3.) ขั้นตอนเลือก 4.) ขั้นตอนสะท้อนความคิดต่อชิ้นงาน 5. ขั้นประเมิน 6. จัดนิทรรศการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปดังนี้

เพื่อศึกษาผลของการประเมินผลการเรียนโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอและการประเมินผลแบบเดิมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะมีดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทฤษฎีที่ส่ววิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการประเมินผลโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอและการประเมินผลแบบเดิม
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการประเมินผลโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอและการประเมินผลแบบเดิม

สมมติฐานการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษาใหม่ เน้นการมีส่วนร่วมของของครู ในการวางหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียนให้มากขึ้น ฟอร์ตโฟลีโอเป็นวิธีการวัดผลวิธีหนึ่งที่สามารถบูรณาการ ได้อย่างดีกับหลักสูตรในแง่ที่เป็นตัวแทนของการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและไม่เหมือนกับการสอบ ที่ใช้เวลาของการสอน นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่าการประเมินผลโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอมีประสิทธิภาพดีกว่าการสอบ “แบบเก่า ๆ” ในการวัดทักษะทางวิชาการและการให้ข้อมูลในการตัดสินใจ(กมล สุคประเสริฐ, 2539 : 13) จากรายงานการวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา(ระหว่างปี พ.ศ. 2527-2536) ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิควิธี การใหม่ ๆ ที่นักวิจัยคิดค้นขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการตามปกติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538:64-65)และจากการวิจัยของ ชัยพฤษณ์ เจริญรักษ์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ร่วมกับโครงการพัฒนาศูนย์พัฒนาฯ ได้ทำการทดลองการประเมินผลโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอ ในโรงเรียนทั้งหมด 8 โรงเรียนผลการทดลองพบว่า ผู้สอนมีความเห็นว่ารูปแบบการประเมินผลการเรียน สามารถใช้ประเมินความก้าวหน้าและความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ตรงกับสภาพ เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงพัฒนาของผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้ฟอร์ตโฟลีโอ เพราะยุติธรรมดี มีการพิจารณาตัดสินผล

การเรียนจากผลงานที่ปฏิบัติจริง เรียนรู้เทคนิคในการประเมินตนเอง มีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียนกับผู้สอน ทราบความก้าวหน้าของตนเองตลอดเวลา มีโอกาสปรับปรุงส่วนที่บกพร่องได้ทันที(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่, 2539) และจากการทดลอง CAP (California Assessment Program) (Cradler, 1991) ที่ใช้การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินนักเรียน ผลจากการทดลองพบว่า เมื่อนักเรียนได้ประเมินตนเองแล้ว นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะของนักอ่านที่ดีได้ กำหนดเป้าหมายในอนาคตของตนเองได้ (Set Goals for the Future) มีการเสนอข้อเสริม (Remendation) น้อยลง ผลกระทบต่อครู ทำให้ครูเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ (Whole Language Worked) และการประเมิน ทำให้ครูมีมุมมองในทางบวกเกี่ยวกับการปฏิบัติได้ถูกต้อง หรือจากปรัชญาการเรียนรู้ของ (John Dewey อ้างใน พรรณี ข.เจนจิต, 2528) ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning by doing) โดยจัดตั้งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และความใคร่รู้ของนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เด็กนักเรียนสามารถนำตนเองและพึ่งพาตนเองได้ (Self- directed) หรือจากการจัดการศึกษาคามแนวคิดของ Rogers ที่เสนอว่า การจัดการเรียนการสอนควรออกมาในลักษณะของ “ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ” เพราะช่วยให้บุคคลนั้นรู้จักช่วยตนเองในการเรียน (อ้างใน พรรณี ข.เจนจิต, 2528) และจากการทำวิจัยของ เบเกอร์ (Baker, 1991) ได้ศึกษาผลการใช้การสอนโดยเน้นการใช้พอร์ตโฟลิโอ (Portfolio - based Instruction) ต่อคะแนนทอมปลาซ เกรด และเจตคติทางการเขียน ของนิสิตปีที่ 1 โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 5 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ และวิธีสอนแบบดั้งเดิม พบว่าคะแนนทอมปลาซภาค และเกรดของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองต่างกัน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสอนทั้งสองวิธีในการวัดเจตคติต่อการเรียนหลังสอน เจตคติก่อนการสอนแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการประเมินผล โดยใช้พอร์ตโฟลิโอ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการประเมินผลแบบเดิม
2. นักเรียนที่ได้รับการประเมินผล โดยใช้พอร์ตโฟลิโอ มีค่าเฉลี่ยเจตคติทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการประเมินผลแบบเดิม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดน้อย) อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 95 คน

2. ทดวิจัย

ทดลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดน้อย) อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 2 ห้องเรียนจำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ใช้วิธีการเลือกทดลอง แบบการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลาก

3. ตัวแปรในการวิจัย การวิจัยในเรื่องนี้ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ประเภทวิธีการประเมิน ได้แก่

1. การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ
2. การประเมินผลโดยใช้การประเมินผลแบบเดิม

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธพิธีชัยวิชาภาษาไทย

เจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทย

3. ในช่วงของการทำการทดลอง ใช้เวลาในการทำการทดลอง 6 สัปดาห์โดยเริ่มทำการทดลองวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540- 24 มีนาคม 2540

4. เนื้อหาที่ใช้ในการสอนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้คือเนื้อหาที่เน้นทักษะด้านการเขียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนทุกคนตั้งใจทำแบบสอบและแบบวัดด้วยความตั้งใจและจริงใจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ หมายถึง การประเมินผลการเรียนที่บูรณาการกับการเรียน การสอน โดยเน้นการประเมินตนเองของผู้เรียนประเมินร่วมกับครูผู้สอน เป็นวิธีการหนึ่งของการประเมินสภาพจริงในการเรียน โดยการศึกษาตัดสินความก้าวหน้าจากตัวอย่างงานที่เลือกรวบรวมซึ่งผ่านการคิดอย่างไตร่ตรองโดยใช้เกณฑ์ประเมินที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขึ้นและเกณฑ์ที่สร้างขึ้นนั้นต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน รูปแบบการประเมินผลการเรียนโดยใช้พอร์ตโฟลิโอในการทดลองครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน คือ 1.) ขั้นตอนกำหนดจุดประสงค์ 2.) ขั้นตอนการรวบรวม 3.) ขั้นตอนการเลือก 4.) ขั้นตอนสะท้อนความคิดต่อชิ้นงาน 5. ขั้นตอนประเมิน 6. จัดนิทรรศการ

2. พอร์ตโฟลิโอคือตัวอย่างงานที่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องข้องร่วมกันเลือกรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบที่แสดงถึง ความพยายาม ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในเรื่องที่กำหนดได้แก่ 1. การอ่านในใจ 2. การเขียนบันทึก 3. การเขียนแผนที่ 4. การเขียนป้ายโฆษณา 5. การแสดงบทบาทสมมติ 6. การคัดลอกงาน 7. การสัมภาษณ์ 8. การใช้โทรศัพท์ 9. เสียงในชีวิต 10. การฟังข่าว 11. การเขียนเรียงความ 12. การเขียนบรรยายความรู้สึก

3. การประเมินผลแบบเดิม เป็นการประเมินผลการเรียนโดยใช้แบบสอบถามทดสอบในระหว่างต้นๆแล้วนำคะแนนที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการประเมินดังนี้

1.) แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผลเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผลเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนทำการสอน

2.) จุดประสงค์การเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผลทั้งหมด ทั้ง ทักษะนิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ

3.) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน

4.) ให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผลที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินผลการผ่านจุดประสงค์

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผลทางด้าน ทักษะนิสัย และจิตพิสัย ของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากจบการเรียนการสอนทั้งทางด้าน การเขียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้อันมีวิธีการประเมินผล ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและแบบวัดเจตคติหลังจากที่ทำการทดลองแล้ว

5.ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถทางการเขียนตามจุดประสงค์ของหลักสูตรใน
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่

- 1) เขียน คำ วลี ประโยค ที่กำหนดให้ถูกต้อง
- 2) คัดลอกมือถูกต้องรวดเร็วและสวยงาม
- 3) เขียนตามรูปแบบที่กำหนด โดยลำดับความคิด เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
- 4) เขียนแสดงความคิดอย่างเสรี และเชิงสร้างสรรค์
- 5) เขียนแสดงความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์และเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการ
เป็นผล
- 6) นำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยที่ดีในการเขียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 เมื่อทำการ
ทดลองเสร็จแล้วโรงเรียนได้ทำการหยุดเรียนเพื่อปิดภาคเรียนจึงเป็นเหตุสุดวิสัย ที่จะทำการวัด
ความคงอยู่ของการเรียนรู้ได้คั้งนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงไม่ได้วัดความคงอยู่การเรียนรู้ของนักเรียน
2. การควบคุมสภาพการเรียนรู้ ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อ
อยู่นอกห้องเรียนได้ เช่นในกรณีที่นักเรียนได้รับการสอนพิเศษเมื่ออยู่บ้าน หรือนักเรียนในกลุ่มใด
กลุ่มหนึ่ง ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีโอกาสได้รับการสอนพิเศษ และช่วย
เหลือเหมือนกัน ถ้าเป็นเช่นนั้นการเรียนพิเศษ และการช่วยเหลือกันจึงไม่น่าจะมีผลกระทบที่
สำคัญต่อการวิจัยในครั้งนี้
3. การที่นักเรียนรู้อาบบรรณประเมนผลการเรียนที่ใช้ในแต่ละกลุ่มนั้นไม่เหมือนกันอาจทำ
ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าได้เปรียบเสียเปรียบกัน การกระทำต่าง ๆ ของนักเรียนอาจไม่ตรงกับ
ความเป็นจริงซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยย้ำว่าจุดประสงค์ที่
สำคัญของการสอนและการประเมินผลแต่ละแบบก็เพื่อต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้
ประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด คั้งนั้นการรู้ตัวของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้อาจมีผลทำให้เกิด
ความคลาดเคลื่อนบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
4. ครูที่สอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นคนละคน อาจมีผลต่อการทดลองบ้างแต่
อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพยายามควบคุมคุณภาพ ประสิทธิภาพของครูทั้ง 2 คนให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด
และสอนโดยมีแผนการสอนที่เป็นขั้นตอนตามลำดับที่ชัดเจน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ โดยศึกษาได้จากรูปแบบการประเมินผลที่เน้นการประเมินสภาพจริงซึ่งเป็นผลวิจัยครั้งนี้

2. เนื่องจากการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอ เป็นการประเมินผลแนวใหม่ที่เน้นตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง ประสพการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการทำพอร์ตโฟลิโอจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการจัดการ และสร้างความรับผิดชอบตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานที่ทำ อีกทั้งเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กผลิตงานที่สอดคล้อง ให้เห็นคุณค่าในความก้าวหน้าของตนเอง รวมทั้งสามารถคัดเลือกผลงานไว้ในพอร์ตโฟลิโอของตน ซึ่งเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง

3. การที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่หลักสูตร ครู โรงเรียน และระบบการบริหาร นับเป็นโอกาสอันดีซึ่ง ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ ด้วยเหตุที่การวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน จึงต้องเร่งการปรับปรุงระบบการวัดผลประเมินผล โดยเน้นการวัดผลที่จะประเมินความรู้ความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดจากผลงาน และการปฏิบัติจริง เน้นการประเมินผลเพื่อศึกษาความก้าวหน้าและวินิจฉัยข้อบกพร่องอันจะนำไปสู่การประเมินมาตรฐานที่จะเป็นหลักประกันว่าเด็กทุกคนได้รับการพัฒนา ซึ่งการประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอมีแนวคิดที่สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลดังกล่าว นอกจากนี้การประเมินผลโดยใช้พอร์ตโฟลิโอยังมีประโยชน์ในการสนับสนุนวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เน้นบทบาทของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจและบทบาทของครูในการส่งเสริมความเข้าใจอีกด้วย

4. ผลของการประเมินจากพอร์ตโฟลิโอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.1 ผลต่อผู้เรียน

1. รู้จักประเมินตนเองทราบพัฒนาการของตนเอง
2. เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนจากผู้รับเป็นผู้ค้นหาด้วยตนเอง
3. เน้นการใช้กระบวนการกลุ่ม ในการปฏิบัติงาน
4. มีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้น
5. แสดงความคิดเห็นต่องานที่สร้างขึ้นมา ได้อย่างมีอิสระ
6. พัฒนาภาษาในการเรียนรู้ได้ดี

4.2 ผลต่อครูผู้สอน

1. เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
2. ได้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน
3. เปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนจากผู้ให้เป็นผู้แนะนำ
4. มีภาระในการทำงานมากขึ้น
5. เห็นความแตกต่างของนักเรียนในชั้นที่สอนได้อย่างชัดเจน
6. ใช้เวลาในการเตรียมการสอนมากขึ้น
7. ครุมีโอกาสเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับนักเรียนและได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา
8. ครูได้แสดงผลงานจากผลการปฏิบัติงานจริง

4.3 ผลต่อผู้บริหาร

1. มีข้อมูลในการบริหารงาน โดยเฉพาะการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
2. มีความภูมิใจในผลงานการบริหารของตนเอง
3. มีผลงานเป็นชิ้นงานแสดงต่อผู้อื่น

4.4 ผลต่อโรงเรียน

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา
2. สนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย